

מיתבי¹ הנכנס לביתו כולי – He asked; one who enters into his house, etc.

Overview

The גמרא challenged the view of ר"ש (אין אומרים ב' קדושות על כוס א' that) רב הונא אמר ר"ש from a ברייתא which rules that one may make הבדלה and ברהמ"ז on one כוס. Our 'תוס' explains why the גמרא did not ask this question from a משנה.

anticipates a difficulty: תוספות

הוה מצי למיפרך ממתניתין² דאלו דברים (ברכות דף נא,ב) דמייתי בסמוך³ -

The גמרא **could have** rather **challenged** this ruling (that 'א' ב' קדושות על כוס א' that) **from** a משנה in which the גמרא **cites shortly**, where it states -

בית שמאי אומר נר⁴ ומזון ובשמים והבדלה כולי⁵ -

say he recites the blessings in this order, **candle, spices, and הבדלה, etc.** and 'נר ובשמים ומזון והבדלה ב"ה rules, -

responds: תוספות

אלא פריך מברייתא משום דבעי לשנויי אין לו שאני -

However the גמרא would rather **challenge from this ברייתא** because the גמרא wanted to answer, 'it is different when he does not have' two כוסות -

כדקתני בברייתא אין לו אלא כוס אחד כולי -

For as the ברייתא states explicitly, 'if he has only one כוס, etc.' he can make ברהמ"ז and הבדלה on the same כוס -

ודרך הש"ס להקשות ממקום שמוצא לתרץ⁶ בפשיטות:

And it is the manner of the גמרא to ask from a place where he can find an obvious answer.

Summary

In a question and answer, the גמרא prefers to ask and answer from the source where

¹ In our גמרא the text reads, ולא והא תניא הנכנס (instead of מיתבי הנכנס).

² It is preferable to cite a משנה, which has more authority than a ברייתא. See 'Thinking it over' # 1.

³ קג,א. The text there reads ב"ש אומרים (not ב"ש אומר). The case there is where someone has only one כוס for הבדלה and ברהמ"ז (see ב"ש ורשב"ם on נר ד"ה נר רש"י ורשב"ם).

⁴ This is the ברכה of האש מאורי ברכה.

⁵ Both א"א ב' קדושות על כוס, contradicting the ruling that הבדלה and ברהמ"ז on one כוס, agree that you make ב"ה and ב"ש כוס א'.

⁶ The משנה of ב"ש וכו' is also only in a case where he has only one כוס (see footnote # 3), however it does not say so explicitly in the משנה, therefore the גמרא asked from the ברייתא where it states explicitly. 'אין לו אלא כוס אחד', so the answer is apparent that 'אין לו שאני', and we can apply that answer to the משנה as well. See 'Thinking it over' # 2.

the answer is more readily apparent (and then apply it to the other source).

Thinking it over

1. משנה⁷ asks that instead of asking from a ברייתא, the גמרא should ask from a משנה. However we are discussing here the ברכה of ג"ב, therefore the גמרא chose to ask from the ברייתא, which is also discussing היין ברכת. However in the משנה, there is no mention of ג"ב ברכת, so why should he ask from there?!⁸

2. תוספות⁹ answers that it is the דרך הש"ס to ask where the answer is obvious.⁹ However this seems to defy logic; why ask a question where the answer is obvious, instead of asking a 'stronger' question where the answer is not (so) obvious?!¹⁰

⁷ See footnote # 2.

⁸ See חידושי הרא"מ הורו"ן.

⁹ See footnote # 6.

¹⁰ See רש"ש.